

Basinkomstexperimentet i Finland 2017-2018

Finsam så in i Norden!

26-27 mars 2019, City Conference Center/Folkets Hus

Olli Kangas

Programledare, Strategiska Forskningsrådet /
Finlands Akademi

Arbetslivsprofessor Åbo Universitet

olli.kangas@utu.fi

**UNIVERSITY
OF TURKU**

Innehållet av presentation

- Bakgrund till experimentet
- Syftet med experimentet
- Innehållet av experimentet
- Varför sådant experiment
- Preliminära resultat

Varför ett basinkomst (BI) experiment?

- **Juha Sipiläs center-basfinländare-samlingspartiet koalitionsregering (nominerad 28 maj 2015) tog BI på agendan**
- **BI en lösning till många problem?**
 - **Förändringar på arbetsmarknaden / atypiskt arbete**
 - **Bekämpa arbetstdisincitiver (inkomstfällor)**
 - **Inkomsttestade ‘basförmåner’ betalda ovanpå varandra (tårta-på-tårta) orsakar höga effektiva marginalskatteprocenter på 80-100%**
 - **T ex. Arbetsmarknasstöd + bostadsbidrag + socialbidrag + inkomst-relaterade dagisavgifter (nästa bild)**
 - **Att göra arbetandet lönsammare än att leva på bidrag**
 - **Byråkratiska fällor**
 - **Statusförändringar skapar oro och rädsla att tappa bort förmånen / bli offer för karensperioder / byråkrati (‘papperskrig’)**
 - **Göra bastrygghetssystemet enklare**
 - **Täppa hål i trygghetsnätet**

Steg mot experimentet...

- **Regeringen gav €20 millioner för att genomföra experimentet**
 - Lite extra för planerandet
 - En vetenskaplig och innehållsmässig evaluering av forskningskonsortia
 - 15. september 2015 Kelas konsortium nominerat att genomföra planeringen
- **Arbetet började i oktober 2016**
- **Första rapport lämnades till minister den 30. mars 2016**
 - Ca 200 sidor, massor med mikrosimulationer om olika modeller
- **Den slutliga rapporten lämnades den 16. december 2016**
 - förslag om fortsättningen 2018
- **Experimentet började den 1 januari 2017**
- **Varaktighet var 2 år**
- **Lösa löfte om ett nytt experiment**

Expertgruppens förslag (den 30. mars 2016)

- **Hela befolkningen utgör bas för urval**
 - 25-63 åriga låginkomsttagare (exkl pensionärer)
 - Med viktat urval av speciella grupper (mikroföretagare o s v)
- **Riksomfattande sampling för att få representativa resultat**
- **Lokala experiment för att fånga nätverkseffekter / interaktionseffekter**
- **För att höja antalet människor i experimentgruppen**
 - FPA förmåner kan användas på botten för att förstärka experimentsbudget
 - Urval kunde vara 5000-7000

BAKGRUNDEN TILL FÖRSÖKET MED BASINKOMST

<https://www.youtube.com/watch?v=vHp0T0Y7Xqc>

Lagen om BI experimentet

- **BI 560€ netto i månad**
- **Det nuvarande skattesystemet för inkomst ovanpå BI**
- **Sociala förmåner högre än 560€ ska bli betalda som tidigare**
 - Ingen kommer att förlora
 - Bostandsbidrag och socialbidrag testade mot BI
 - Arbetsinkost flyter ovanpå BI
 - BI = 'fickpeng'
- **Obligatorisk deltagande**
- **1.1. 2017 -- 31.12.2018**
- **2 000 arbetslösa som får arbetslösförmåner från FPA**
 - Slumpmässigt urval till experiment grupp
 - Resten av ca 130 000 är kontrollgrupp
- **Evalueringen:**
 - Registerstudier om inkomst, arbete, mediciner etc.
 - Survey and intervjuer om
 - Subjektiv välbefinnande
 - Erfarenhet av byråkrati

Varför blev lagen såsom den blev?

- **Konstitutionella ramvillkor**
 - likabehandlingsprincip
- **Tidsbrist**
 - Att skriva lagen om experimentet
 - Genomföra lagen på riksdagen
 - Att bygga upp ICT underlag
 - Skattebyråkrati hann (vill inte?) inte skapa skattemodell
 - Manna från himlen
- **Endast FPA arbetslösa**
 - Lätt att genomföra urval
 - “Lättare” att skriva lagen för en specifik grupp än för hela befolkningen
 - Implementeringen av BI in i komplex system är mycket krävande

• **Brister**

- **Enbart arbetslösa**
 - **Icke möjligt att studera substitution effekt**
- **Enbart 2 000 människor med**
- **Enbart riksomfattande**
- **Enbart 2 år**
- **Skattemodellen fattas**

• **Styrka**

- **Obligatoriskt experiment**
 - **Undvika urvalsbias**
- **Testgrupp och kontrollgrupp**
- **Möjlighet för registerstudier i evalueringen**
- **Riksomfattande**
 - **Undvika effekt från olika lokala chock**

Utvärderingen av experimentet

- Registerstudier (sysselsättningen)
- Surveyanalyser (välfärd)
- Intervjuer (motivation)
- Analys av massmedia diskussion om experimentet and BI (public discourse)

Bakgrundsdata och sysselsättningen 2016

	Test group	Control group	Difference
Response variables			
Days in employment (number of days)	23.83	24.00	-0.17
Earnings and income from self-employment (€)	1,864	1,896	-31
Unemployment benefits provided by Kela (€)	8,063	8,068	-6
Background variables (%)			
Benefit category			
Labour market subsidy	87.15	84.63	2.52
Basic unemployment allowance	12.85	15.37	-2.52
Sex			
Female	47.75	47.48	0.27
Male	52.25	52.52	-0.27
Age			
25–34	33.50	35.12	-1.62
35–44	27.45	27.14	0.31
45–59	39.05	37.74	1.31
Number of observations	2,000	173,222	

Sysselsättningen 2016 och 2017 i test- (TG) och kontrollgruppen (KG)

Syssel- sättnings- indikatorer	2016		2017	
	TG	KG	TG	KG
Dagar i arbete	23.8	24.0	49.6	49.3
Inkomst från arbete	1 864	1 896	4 230	4 251

SURVEY

	Försök till intervjuer	Antal genomförda intervjuer	Respons
Test-grupp	1 869	455	24,3%
Kontroll grupp	5 161	826	16,0%
Tillsammans	7 030	1 281	18,2%

- **Inga skillnader i**

- Genus
- Ålder
- Utbildningen
- Region

- **Små skillnader i**

- Inkomst
- Hushållskomposition

	Confidence in one's own future (%)		Confidence in one's own financial situation (%)		Ability to influence societal matters (%)			Health (%)	
	Test	Control	Test	Control	Test	Control		Test	Control
Poor	6.8	9.8	13.0	19.4	16.0	25.1	Very good	14.8	10.4
Rather poor	7.8	13.2	11.8	16.8	19.5	22.6	Good	40.6	35.8
Moderate	25.8	30.1	32.4	32.4	31.1	26.5	Fair	30.0	36.0
Quite strong	34.8	30.0	26.3	19.4	17.1	15.5	Poor	10.1	13.2
Strong	23.4	16.2	15.9	10.9	11.8	7.1	Very poor	4.1	4.0
Cannot say	1.4	0.7	0.7	1.1	4.6	3.2	Cannot say	0.3	0.6
χ^2	<.0001		<.0001		<.0001		χ^2	.0073	

Möjlighet att leva på ens inkomst och erfarenhet om ekonomisk stress

	Current level of household income (%)			Currently feels stress? (%)	
	Test	Control		Test	Control
Living comfortably	11.9	7.4	Not at all	22.2	19.7
Doing OK	48.1	43.5	Only to a small extent	32.6	25.9
Difficulty making ends meet	26.1	31.8	To some extent	28.7	29.1
Barely getting by	12.5	16.8	To a quite high degree	11.8	16.2
Cannot say	1.4	0.6	To a very high degree	4.8	8.8
			Cannot say	0.0	0.3
χ^2	.0002		χ^2	.0005	

When you think about the past two years, do you feel that there is too much bureaucracy involved when claiming social security benefits? (%)

	Test	Control
Yes	58.9	67.8
No	35.5	28.6
Cannot say	5.6	3.6
χ^2		.0009

What do you think about the following statements? The basic income would reduce the bureaucracy involved when accepting a job offer. (%)

	Test	Control
Strongly disagree	3.6	4.1
Somewhat disagree	5.8	6.4
Neither agree nor disagree	5.5	7.4
Somewhat agree	24.1	35.1
Strongly agree	57.2	37.3
Cannot say	3.9	9.6
χ^2		<.0001

Attityder om basinkomst

	With a basic income it would make more sense financially to accept a job offer (%)		With a basic income it would be easier to start your own business (%)		A basic income should be introduced as a permanent part of the social security system in Finland (%)	
	Test	Control	Test	Control	Test	Control
Strongly disagree	2.7	3.3	4.1	9.3	3.8	4.0
Somewhat disagree	2.6	5.2	5.3	5.1	3.1	5.3
Neither agree nor disagree	2.7	5.9	5.8	7.2	4.3	6.7
Somewhat agree	20.6	33.7	21.7	23.8	19.6	26.0
Strongly agree	68.4	42.4	50.5	39.4	65.2	49.3
Cannot say	2.9	9.5	12.6	15.3	4.1	8.8
χ^2	<.0001		<.0001		<.0001	

Sammanfattning

- **Inga signifikanta skillnader i sysselsättningsgrad 2017**
- **Signifikanta skillnader i**
 - Tillit i politik (politiker, det politiska systemet, riksdagen) i andra människor
 - Stress, och andra indikatorer i ohälsa
 - Erfarenheter om byråkrati
 - Möjligheter att styra sitt eget liv
 - Framtidsperspektiv
- **Varning**
 - Först preliminära resultat
 - Data för 2018 inte färdigt
 - Survey: kontroll av icke observerade variabler p g a registerdata
 - Intervjuer inte färdiga

Arbetet pågår!!!

- **Mer djupgående analyser på gang**
- **Internationella jämförelser:**
 - **Nederländerna, Kanada, US, Scotland, Tyskland, India, Kenia**
- Mera läsningar
 - <http://stm.fi/documents/1271139/3102139/HE+Perustulo+SU.pdf/4b247202-265a-4e04-8aaf-2c8d1e512859>
 - <http://blogi.kansanelakelaitos.fi/arkisto/2937>
 - <http://www.kela.fi/web/en/experimental-study-on-a-universal-basic-income>
 - <http://blogi.kansanelakelaitos.fi/arkisto/2937>
 - <http://blogi.kansanelakelaitos.fi/avainsanat/basic-income-experiment>
 - <http://hdl.handle.net/10138/167728>
 - <http://www.slideshare.net/kelantutkimus/from-idea-to-experiment-report-on-universal-basic-income-experiment-in-finland>
 - Kalliomaa-Puha, L., Tuovinen, A-K. & Kangas, O. (2016) Basic Income Experiment in Finland. Journal of Social Security Law, Vol. 22, No. 2, pp. 77-88.

